

תהלים

קין

בו יסופר נפלאות מוציאת מצרים:

א הַלְלוּהָ | הַלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה: ב יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:
 ג מִזֹּרַח־שֶׁמֶשׁ עַד־מְבֹאוֹ מְהַלֵּל שֵׁם יְהוָה: ד רָם עַל־פְּלִגְיוֹם | יְהוָה עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ:
 ה מִי כִּיהוָה אֱלֹהֵינוּ הַמְגַבִּיהַי לַשָּׁבֹת: ו הַמְשַׁפִּיל לְרֵאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ: ז מְקִימֵי מַעְפָּר
 דָּל מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֲבוֹן: ח לְהוֹשִׁיבֵי עַם־נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ: ט מוֹשִׁיבֵי | עֶקְרַת הַפֵּית
 אִם־הַבְּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּהָ:

קיד

בו מבואר מפני מה זכה יהודה למלכות:

א בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לַעֲזוֹ: ב הֵיטָה יְהוּדָה לְקַדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מִמְשָׁלוֹתָיו:
 ג הַיָּם רָאָה וַיִּגַּם הַיַּרְדֵּן יִסַּב לְאַחֹר: ד הַהָרִים רָקְדוּ כְּאֵילִים גְּבַעוֹת כְּבְנֵי־צֹאן: ה מִהֶלְךְ
 הַיָּם כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן תִּסַּב לְאַחֹר: ו הַהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים גְּבַעוֹת כְּבְנֵי־צֹאן: ז מִלִּפְנֵי אֲדוֹן
 חוֹלֵי אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: ח הַהֶפְכִי הַצּוּר אַגְס־מַיִם חֲלָמִישׁ לְמַעֲיֹנוֹמַיִם:

המשך ביאור למס' תענית ליום שלישי עמ' ב

35 הגמרא מבארת מדוע אין קוראים מגילה בשבת: אף שנחלקו
 36 התנאים לעיל בשחל פורים בשבת מתי קוראים את המגילה, מכל
 37 מקום דבול' עֲלֵמָא מִיְהָא מְגִילָה בְּשַׁבַּת לֹא קָרִינן - כולם סוברים
 38 שאין קוראים את המגילה בשבת. מבררת הגמרא: מֵאֵי מַעְמָא אין
 39 קוראים בשבת. אָמַר רַבָּה, מאחר והכל תִּיבִין בְּקִרְיַת מְגִילָה,
 40 ובהולים לצאת ידי חובתם (ובתקיעת שופר), וְאֵין הַכֹּל בְּקִרְיַין
 41 בְּמִקְרָא מְגִילָה, אסרו חכמים לקרותה בשבת, משום גְּזִירָה שְׂמָא
 42 וְיִמְלִיגָה (את המגילה) כִּדּוּ וְיִלֵּךְ אֶצֶל בְּקִי לְלִמּוּד מִמֶּנּוּ כִּיַּצַּד
 43 לקרא, וישבח שבת היום, וְיַעֲבִירָהּ אַרְבַּע אַמּוֹת בְּרִשּׁוֹת הַרְבִּיבִים,
 44 שהוא איסור דאורייתא.
 45 מוסיף רבה: וְכֵן תִּיבִין מַעְמָא שאמרו חכמים (ר"ה בט) דְּתַקִּיעַת שׁוֹפֵר
 46 אינה דוחה שבת, כיון שאין הכל בקיאים בניני תקיעת שופר, ויש
 47 חשש שמחמת שהוא בהול לקיים המצוה ילך לחכם ללמוד,
 48 ויעבירו ארבע אמות ברשות הרבים. וְכֵן תִּיבִין מַעְמָא שאמרו
 49 חכמים (סוכה מב) דְּלֹיֻבֵי אֵינוּ נִיטֵל בשבת שבתוך המועד, שמא
 50 יטול את הלולב וילך ללמוד אצל בקי דיני נענוע הלולב או
 51 ברכתו, ויעבירו ארבע אמות ברשות הרבים.
 52 רב יוסף אָמַר, הטעם שאין קוראים מגילה בשבת, מִפְּנֵי שְׁעִינְהוּן
 53 שֶׁל עֲנָיִים נְשׂוֹאוֹת בְּמִקְרָא מְגִילָה - העניים מצפים ליום קריאת
 54 המגילה כדי לקבל מתנות לאביונים, וכיון שאי אפשר לתת להם
 55 מתנות לאביונים בשבת, תיקנו שיקרא לפני שבת, ויתנו להם את
 56 המתנות לאביונים ביום הקריאה.
 57 הגמרא מביאה ראייה לסברת 'עִינְהוּן של עניים נשואות במקרא
 58 מגילה: תִּנְיָא נְמִי חָבִי, אֵף עַל פִּי שְׂאִמְרוּ חַכְמִים שֶׁהַבְּרִיּוֹת מְקַדְמִין
 59 את קריאת המגילה ליום הכניסה, מכל מקום גִּזְבִּין מתנות
 60 לאביונים בו ביום - ביום הכניסה, וּמְחַלְקִין אותן בו ביום. מקשה
 61 הגמרא: מדוע נוקטת הברייתא לשון 'אֵף עַל פִּי שְׂאִמְרוּ', שמשמע
 62 שמצד הסברא נראה שלא לחלק את המתנות ביום הקריאה,
 63 אֲדַרְבָּה, הלא משום דְּאָמְרוּ הוּא, שהקדמת הקריאה היא הסיבה
 64 להקדמת המתנות. ומבארת הגמרא: אֵלָּא יֵשׁ לגרוס בברייתא,
 65 'הוֹאֵל וְאָמְרוּ' חכמים שְׂבָפְרִים מְקַדְמִין לְיוֹם הַכְּנִיסָה, משום כך
 66 גִּזְבִּין גם את המתנות לאביונים בו ביום וּמְחַלְקִין אותם לעניים בו
 67 ביום, מִפְּנֵי שְׁעִינְהוּם שֶׁל עֲנָיִים נְשׂוֹאוֹת בְּמִקְרָא מְגִילָה. מוסיפה
 68 הברייתא: ואף שמקדימים את המתנות ליום קריאת המגילה, אֲבָל

1 שְׂנָה וְשָׁנָה וְזָמַן שֶׁל זָה לֹא זָמַן שֶׁל זָה, אֵף כָּאֵין זָמַן שֶׁל זָה לֹא זָמַן
 2 שֶׁל זָה, ויקדימו המוקפים ל"ג.
 3 מתרצת הגמרא: שֵׁאֵינִי הָבָא דְּלֹא אֶפְשָׁר לְקִיַּים זְמַנּוּ שֶׁל זָה לֹא
 4 כּוּזְמַנּוּ שֶׁל זָה ושיקראו המוקפים ב"ג, שאם כן יקדמו המוקפים
 5 לעיירות, ועדיף שלא יהיו מוקפים קודמים לעיירות, אף שיהיה
 6 זמנם שוה.
 7 שנינו בברייתא לעיל ששיטת רבי שאם חל י"ד ביום שיש, עיירות
 8 ומוקפים קוראים ב"ד, ואין העיירות מקדימות ליום הכניסה.
 9 מקשה הגמרא: וְכֵי כָּבֵר רַבִּי שְׁעִינְיוֹת לֹא דְחִינן (אין אנו דוחים
 10 אותן) מִזְמַנְן הַקְּבֹוע לְיוֹם הַכְּנִיסָה, וְהַתְנַיָּא, הֵל לְהִיּוֹת י"ד בְּשַׁבַּת,
 11 בְּפָרִים מְקַדְמִין לְיוֹם הַכְּנִיסָה, כְּמוֹ שְׁתִּיקְנוּ להם, וְעִינְיוֹת גְּדוּלוֹת
 12 שאינם יכולים לקרוא בשבת, מקדימים וקורין בְּעֶרְבַּ שַׁבַּת שהוא
 13 י"ג, וּמוֹקְפּוֹת חוֹמָה קוראים לְמַחֵר ב"ד, שהוא זמנם הקבוע. רַבִּי
 14 אֹמְרֵי, אֵימָר אֵינִי, הוֹאֵל וְנִדְחָה עִינְיוֹת מִמְּקוֹמָן שאינם קוראים ב"ד,
 15 יִדְחוּ ויקדימו ליום חמישי שהוא יום הַכְּנִיסָה, ויקראו יחד עם
 16 הכפרים. הרי שרבי סובר שדוחים את העיירות מִזְמַנְן הַקְּבֹוע, אף
 17 שבכל שנה אין עיירות נדחות ממוקמן.
 18 דוחה הגמרא: הֵכִי הַשְׂתָּא - וכי כך נראה בעיניך עתה, שאפשר
 19 לדמות שני עניינים אלו, הֵתֵם כְּשַׁחַל י"ד בשבת שאמר רבי
 20 שיקדימו עיירות ליום הכניסה, הוא משום שזָמַנָּם (י"ד) שַׁבַּת הִיא,
 21 וְהוֹאֵל דְּנִדְחוּ מִזְמַנָּם, כיון שאסור לקרוא בשבת, ממילא יִדְחוּ ליום
 22 הכניסה ויקראו עם הכפרים. וְאֵילוּ הָבָא כְּשַׁחַל י"ד בערב שבת
 23 שאמר רבי שעעירות לא ידחו ממוקמן, הוא משום שזָמַנָּם בְּעֶרְבַּ
 24 שַׁבַּת, ומאחר ואין צריך לדחותם, לא ידחו כלל.
 25 מבררת הגמרא: כְּפִמָּא אֱוֵלָא - כשיטת מי נשנית הא דְּאָמַר רַבִּי
 26 חֲלָבּוֹ אָמַר רַב הוּנָא, פּוֹרִים (י"ד) שַׁחַל לְהִיּוֹת בְּשַׁבַּת, הַכֹּל נִדְחִין
 27 לְיוֹם הַכְּנִיסָה. לפני שמבארת הגמרא כשיטת מי נשנית מימרא זו,
 28 תמהה הגמרא: וְכֵי הַכֹּל נִדְחִין שֶׁלְקָא דְּעִתָּהּ - וכי אפשר לומר
 29 שכולם נדחים, וְהָא אִיפָא מוֹקְפִין דְּעִבְדֵי לְמַחֵר - שקוראים אחר
 30 השבת, ב"ד. מבארת הגמרא: אֵלָּא הַכוּונָה שֶׁל הַנְּדָחָה מִזְמַנּוּ
 31 הַקְּבֹוע, דהיינו בני העיירות ובני הכפרים, יִדְחָה לְיוֹם הַכְּנִיסָה. אבל
 32 בני הכרכים אינם נדחים כלל. ועתה מבארת הגמרא: כְּפִמָּא - כמי
 33 נאמרו דבריו של רב הונא, כְּרַבִּי, הַסּוֹבֵר שעעירות שנדחו נדחים
 34 ליום הכניסה.